

עטלפי ישראל

"כמה מידידיי הטובים הם עטלפים"

ברוך הבא!

ברכות על רכישת הגלאי החדש. גלאי זה הינו כרטיס כניסה לעולם מרתק ומופלא אשר הינו מעבר לחושינו האנושיים.

כפי שקראת באתר, מרבית מיני העטלפים של ישראל עומדים בפני סכנת הכחדה. מכמה מהם נותרו אוכלוסיות שרידיות בלבד ודי בכניסה מיותרת אחת למערה על מנת לגרום נזק חמור ביותר. באתר "עטלפי ישראל" ובמדריך זה מידע שיסייע לך להפיק את המירב מהגלאי, אנא הקדש זמן לקריאתו. המדריך כתוב בלשון זכר אך פונה לשני המגדרים.

מתי והיכן צופים בעטלפים

הכניסה למערות בהן חורפים עטלפים אסורה!

הסיבה לכך היא שעטלפי חרקים ניזונים מחרקים הפעילים פחות בחורף. הם אוגרים מעט שומן בסתיו וניזונים ממנו במהלך החורף הארוך, בו הם מצמצמים מאוד את פעילותם. בכדי שמאגר המזון יספיק לעטלפים לכל תקופת החורף, הם מורידים מאוד את קצב חילוף החומרים - קצב פעימות הלב יורד מאוד וטמפרטורת הגוף צונחת. כניסה למערה בה חורפים עטלפים, גורמת להתעוררותם ולשריפת מאגרי שומן הדרושים להם בכדי לצלוח את החורף בשלום. לאחר "התעוררות" העטלפים, הם נותרים עם מעט שומן ומעט מדי מאגרי מזון ועשויים שלא לשרוד את העונה.

בעטלפים צופים מחוץ למערה בעונות בהן הם פעילים, הזמן הטוב ביותר הוא ממאי ועד לאוקטובר.

גלאי העטלפים שרכשת זה עתה, הינו מכשיר המתרגם את קולות העטלפים (אשר אין ביכולתנו לשמוע) לקול אשר ניתן לשמועו באוזן אנושית.

עם הזמן נרכשת המיומנות של האזנה לעטלפים וניתן להבדיל בין המינים השונים ובין ההתנהגויות השונות.

חשוב להזכיר כי בשום אופן לא מטרידים עטלפים במערות - לאחר שלומדים את הנושא, נוכחים גם לדעת שאין כל ערך בתצפית שכזו. אנא, שמרו על הנהלים ולמדו לצפות בעטלפים כמקובל ונהוג במקומות רבים בעולם.

היכן לצפות בעטלפים בישראל?

ראשית, אין צורך להתרחק מהבית על מנת לראות עטלפים. בקיץ, כמעט בכל גן ציבורי או גינה מסתובבים עטלפי חרקים ובשקט בשקט (אם אין לנו גלאי) אוכלים הם את היתושים והעשים.

עטלפים באופן כללי אינם אוהבים שמאירים עליהם עם פנס ולכן יברחו ממקור האור. במידה ויש בקרבתכם מקור אור חזק כדוגמת פנס רחוב, יש לשבת עם הגב למקור האור, על מנת שלא להסתנוור. במידה ואתם בטבע ואין מקור אור חזק לידיכם, יש להתמקם כך שהעטלפים יהיו ביניכם ובין לשמיים או הירח, כך שתוכלו לראות את צללית העטלף.

היכן ניתן לצפות ולשמוע עטלפים בעיר?

- מקום בו יש צומח ולחות, כדוגמת גן ציבורי או גינה פרטית.
- מקום עם מקור מים פתוח
- מסביב לפנסי רחוב. פנסים בעלי אור לבן מושכים אליהם חרקים.

היכן ניתן לצפות ולשמוע עטלפים בטבע?

- יש לחכות בשקט בכניסה למערת עטלפים. אין להאיר את הפתח ולא להרעיש. יש לשבת, בשקט, בצידו פתח המערה ובמרחק של כ-10 מטר ממנו.
- מעיינות בעלי צומח ומים פתוחים.
- קניוני ואדיות ומצוקים.

כשצופים בעטלפים בעזרת גלאי יש לשים לב למאפייני הקול הבאים:

1. **תדירות** - על מנת לקבוע את התדירות יש לכוון את הגלאי כלפי העטלף, להוריד ולהעלות לסירוגין את בורר התדירויות עד שמצליחים לזהות את התדירות בה נשמע הקול 'עמוק' - ברור - ביותר, היא תדירות הקול ואליה מתייחסים הנתונים בטבלה שבאתר. במידה ורשום בטבלה 50 הרץ, למשל, סביר שנשמע את העטלף גם ב-45 וגם ב-55 הרץ, אך 50 היא התדירות המיטבית.
2. **מהירות** - משך הזמן שבין קריאה לקריאה בתוך רצף קריאות. באופן כללי, עטלפים גדולים נוטים להיות איטיים יחסית ועטלפים קטנים נוטים להיות מהירים - כלומר, זמן קצר יחסית בין קריאות.
3. **קצב** - יש לנסות ולהעריך עד כמה יציב וקבוע רצף הקריאות. לעטלפים שעפים ישר קצב קבוע יחסית לעומת עטלפים שעפים תוך פניות ושינויי כיוון רבים, להם קצב משתנה.
4. **טון** - יש מינים בעלי קול צלול ועמוק יחסית בעוד שלמינים אחרים צליל 'שטוח' ומתכתי.
5. **עצמה** - יש מינים בעלי קול חזק ועצמתי הנשמע היטב ממרחק רב ויש בעלי קול חלש הנשמעים רק ממרחק מ' ספורים.

מינים שונים נבדלים ביניהם במאפיינים הנ"ל ולפרט יחיד מגוון קולות בהתאם להתנהגות (ציד וחיפוש, למשל) ולבית הגידול. בנוסף לקולות נאפיין גם את התנהגות התעופה - מהירות, גובה, מעוף - ישר או מכיל פניות רבות. בעוד שקולות מומלץ להקליט, את אלו מומלץ לרשום בזמן התצפית ובמשך הזמן יוצר יומן שנוכל להיעזר בו בהגדרה.

אתר "עטלפי ישראל" (<http://batsofisrael.info/>) פועל באופן שוטף.

כדאי לעקוב אחר חדשות וממצאים, להתעדכן ולהשתמש בו ללמידה – ניתן לפנות בשאלות, אנשי מקצוע ישמחו ללוות אותכם ולעזור בדרככם.

בהצלחה!

